***Н. Іванишин**, студент аспірантури*
***Л. Руденко**, д-р пед. наук, проф.*
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ ТА МОРСЬКІЙ ГАЛУЗІ

Іншомовна підготовка фахівців у сфері безпеки та відображає сучасні тенденції європейської освітньої політики: багатомовність, міжкультурна взаємодія та стандартизація рівнів володіння мовою. Як підкреслює Рекомендація Ради ЄС, «вивчення мов повинно розпочинатися на ранніх етапах освіти та забезпечувати формування навичок, необхідних для навчання і роботи в європейському багатомовному середовищі» [3].

Цивільний захист. У сфері цивільного захисту акцент робиться на здатності працювати з міжнародними протоколами та документами, що регламентують реагування на надзвичайні ситуації. У Керівному документі ЄС із цивільного захисту наголошено: «спільні процедури та спільна термінологія є ключовими для координації дій під час багатонаціональних операцій» [4]. Це визначає необхідність іншомовної підготовки, яка забезпечує засвоєння відповідної англомовної термінології.

Прикордонна служба. У прикордонній службі іноземна мова виконує роль засобу оперативної міжособистісної та службової комунікації. Згідно зі стандартами підготовки Frontex [5], фокус зміщується на взаємодію під час прикордонного контролю та міжнародного патрулювання. Як зазначає О. Шевчук, професійна іншомовна підготовка майбутніх прикордонників має яскраво виражене практичне спрямування та зумовлена необхідністю ефективної комунікації і оперативного прийняття рішень в умовах міжкультурного та міжвідомчого середовища на державному кордоні [1, с. 223].

Морська галузь. Морська галузь має найбільш чітко унормовану систему іншомовної підготовки. Відповідно до Конвенції STCW, «усі моряки повинні мати достатній рівень знань англійської мови для обміну необхідною інформацією, зокрема щодо безпеки судноплавства та запобігання аварійним ситуаціям» [6]. Як доводить у своєму дослідженні І. В. Швецова, система формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців з навігації і управління морськими суднами в умовах неперервної освіти спирається на концепт Maritime English, що забезпечує єдину міжнародну термінологію та стандартизацію професійної комунікації [2]. Володіння цією мовою є невід'ємною умовою сертифікації фахівця.

Таким чином, хоча всі три напрями інтегрують іноземну мову у професійний контекст, ступінь стандартизації та функціональне призначення іншомовної підготовки різняться: від документально-нормативного (цивільний захист), через комунікативно-процедурний (прикордонна служба), до міжнародно сертифікованого (морська галузь).

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевчук О. О. Застосування технологій дистанційного навчання у професійній підготовці фахівців з охорони кордону: теоретичні основи та узагальнення досвіду : монографія. Київ: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2024. – 396 с.
2. Швецова І. В. Система формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців з навігації і управління морськими суднами в умовах неперервної освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Центральноукр. держ. ун-т ім. В. Винниченка. Кропивницький, 2024. 544 с.
3. Council of the European Union. Council Recommendation of 22 May 2019 on a comprehensive approach to the teaching and learning of languages (2019/C 189/03).
4. European Commission. The Union Civil Protection Mechanism: Lessons learned and way forward. Brussels, 2020.
5. Frontex. Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Basic Training in the EU. Warsaw, 2022.
6. International Maritime Organization (IMO). STCW Convention and Code (1978, as amended). London, 2011.